

Nataliia Shymborska

filolog, tłumacz, asystent międzykulturowy

Fundacja „Zustricz”

„Asystent międzykulturowy w polskiej szkole – wyzwania i obowiązki”

„Każdy ma coś, co może dać innym” (Barbara Bush, żona Georga H.W. Busha)

W polskich szkołach uczy się coraz więcej dzieci cudzoziemców, przybywających z różnych krajów o różnych kulturach. Według danych Ministerstwa Edukacji Narodowej w roku szkolnym 2018/2019 do polskich szkół uczęszczało 44 tys. dzieci obcojęzycznych. Najwięcej cudzoziemców uczyło się z województwach: mazowieckim, dolnośląskim i małopolskim.

Obecność w klasie dziecka obcojęzycznego, które często nie zna języka polskiego lub włada nim w stopniu niewystarczającym wobec wymagań polskiej szkoły, wywołuje zamieszanie i frustrację nie tylko wśród polskich dzieci lecz także wśród nauczycieli, zwłaszcza w przypadku, jeżeli jest to ich pierwsze doświadczenie w zakresie pracy z dziećmi obcojęzycznymi.

W takiej sytuacji najlepszym rozwiązaniem jest zatrudnienie asystenta międzykulturowego (kulturowy) w charakterze pomocy nauczyciela, który najczęściej wywodzi się ze środowiska kulturowego danego dziecka i służy pomocą oraz wsparciem zarówno dla kadry pedagogicznej, jak i ucznia oraz jego rodziców. Jest dla nich swego rodzaju przewodnikiem, który pomaga w zrozumieniu nowej rzeczywistości szkolnej i kulturowej w Polsce. Z kolei nauczycielom pomaga lepiej zrozumieć zachowania ucznia przez pryzmat kultury kraju, z którego wywodzi się dziecko. Pełni również funkcje mediatora w sytuacjach konfliktowych, wynikających z różnic kulturowych, myślenia stereotypowego czy słabej znajomości języka polskiego.

Jednak w swojej pracy asystenci międzykulturowi mają do czynienia nie tylko z takimi trudnościami jak bariera językowa, szok kulturowy czy różnice w zakresie wiedzy z poszczególnych przedmiotów, lecz także z problemami emocjonalnymi dzieci i ich rodziców, a także takimi dysfunkcjami jak dysleksja, dyskalkulia, dysortografia czy autyzm. Dlatego uważam, iż bardzo ważnym elementem w pracy asystenta ma być współpraca z psychologiem czy logopedą w celu ustalenia przyczyny niepowodzeń edukacyjnych dziecka bądź problemów adaptacyjnych oraz wypracowania odpowiedniej strategii nauczania i efektywnych mechanizmów wsparcia.

Zatrudnienie asystenta w placówce oświatowej nie rozwiąże jednak wszystkich problemów edukacyjnych, z którymi na co dzień boryka się grono pedagogiczne. Otóż warto zastanowić się nad możliwością wprowadzenia kolejnych zmian, dzięki którym proces nauczania dzieci – zarówno z doświadczeniem migracji, jak i polskich, które uczą się z nimi w tych samych klasach – będzie się odbywał na jak najwyższym poziomie.